
OBRZĘDY WIGILII ZESŁANIA DUCHA ŚWIĘTEGO

WG OHS 1955

Użyte oznaczenia:

<i>X</i>	-	celebrans
<i>D</i>	-	diakon
<i>S</i>	-	subdiakon
<i>C</i>	-	ceremoniarz
<i>A</i>	-	akolita
<i>T</i>	-	turyfer
✠	-	krzyż procesyjny
<i>Z</i>	-	zakrystianin
♪ ♪	-	śpiewający
✠	-	ministrant Paschału

1 PRZYGOTOWANIE DO OBRZĘDÓW

1.1 ZAKRYSTIA

- Na czuwanie:
  - alba simplex
  - kapa i stuła **fioletowa**
  - biret
- Na Mszę
  - alba koronkowa
  - ornat, stuła, manipularz białe
  - komże koronkowe
- dla ks. Ireneusza na obrzędzie przygotowawczym Chrztu
  - kapa i stuła **fioletowa**
  - rytuał wrocławski

1.2 BAPTYSTERIUM

- chrzcielnica umyta, napełniona świeżą, czystą wodą, przyozdobiona białym materiałem, zielenią i kwiatami¹
- dodatkowy stojak na Paschał
- księga poświęcenia wody (np. OHS)
- pusty kociołek na wodę i kropidło
- rytuał lub inną księgę zawierającą obrzędy chrztu
- naczynie z solą (błogosławioną lub do pobłogosławienia)
- naczynia z olejem katechumenów i Krzyżmem do namaszczenia katechumena
- naczynie lub muszlę do udzielania chrztu
- czysty ręcznik do otarcia głowy ochrzczonego
- biała szata oraz świeca chrzcielna dla każdego katechumena (przynoszone przez rodziców chrzestnych)

1.3 STOLIK W BAPTYSTERIUM

- oleje
- biała kapa i stuła
- garnek na wodę święconą (dla wiernych)

1.4 KAPLICA BIERZMOWANIA (ŚW. IWO)

- ołtarz nakryty obrusem, na predelli krzyż i 4. lichtarze ze świecami
- siedzenie bez oparcia dla celebransa - na środku suppedaneum, przy ołtarzu;
- rytuał, pontyfikał lub inną księgę z obrzędami bierzmowania;
- krzyżmo w naczyniu z watą;
- tacę z watą lub odpowiednie opaski płócienne do przewiązania w miejscu namaszczenia dla bierzmowanych;
- tacę z chlebem i solą oraz naczynie z wodą i misę do obmycia rąk celebransa;
- gremiał płócienny dla ochrony szat przed zabrudzeniem olejami (może być np. stary humerał)

---

¹zgodnie z polskim zwyczajem można obsypać kwiatami posadzkę w baptysterium

1.5 KREDENSJA OŁTARZOWA

- Ewangeliarz
- kielich, ampułki, cyboryum z komunikantami
- akolitki
- dwie świece woskowe dla akolitów (podczas *Exultetu*)
- relikwiarze
- kwiaty (za ołtarzem)
- wszystkie dzwonki jakie mamy
- poduszki fioletowe
- mała czerwona stół na krzyż
- mszałiki z łacińskim tekstem dla kontrolowania przebiegu liturgii
- 6 świec ołtarzowych

1.6 OŁTARZ GŁÓWNY

- antependium białe, na nim założony fioletowy materiał, który można łatwo usunąć.
- 6 białych świec na złotych świecznikach
- odkryty krzyż złoty
- mszał otwarty na prorocत्वach
- obrus rozwinięty
- koronka ołtarzowa zawinięta

1.7 INNE

- w pierwszym rzędzie ławek: klęcznik lub ławka z zarezerwowanym miejscem dla katechumena i rodziców chrzestnych
- mały klęcznik okryty na białe dla katechumena do przyjęcia Pierwszej Komunii Świętej
- metalowa ambonka z tekstami prorocत्व w miejscu, z którego jest normalnie śpiewana lekcja na Mszy

2 LITURGIA SŁOWA

- po przybyciu do prezbiterium wszyscy przyklękamy przy stopniach ołtarza i rozchodzimy się na swoje miejsca:
  - *X* idzie po stopniach do ołtarza, całuje ołtarz i udaje się do mszału
  - *C1* pomaga *X* wejść, a potem idzie do kredencji
  - *T* idzie do kredencji
  - *C3* idzie do chóru
  - *C2* idzie do kredencji
  - *A1* i *A2* idą do kredencji
  - reszta idzie do chóru
- *X* czyta po cichu tekst prorocत्व (ewentualnie także kantyku) ² i, po skłonie do krzyża, krótką drogą udaje się do sedilli
- na znak *C1* *X* wstaje i razem, krótką drogą udają się do Mszału

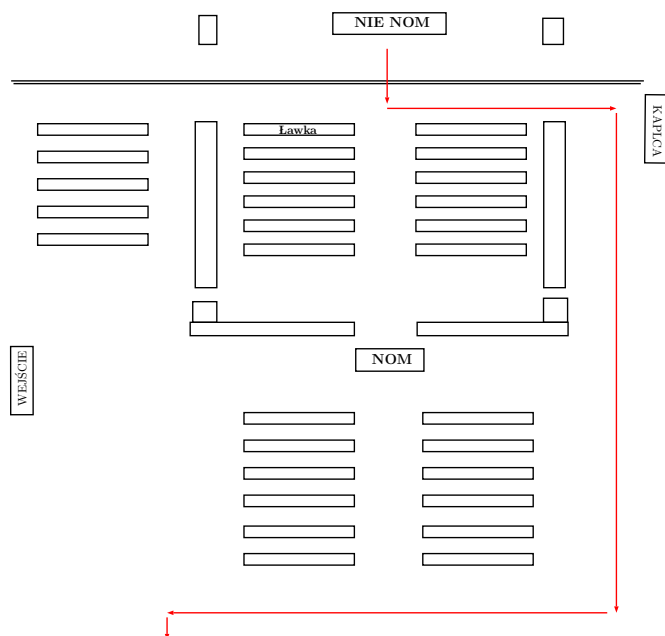
---

²Towarzyszy mu *C1* ze zniczem (gdy jest zbyt ciemno)

- *X* śpiewa *Oremus* bez skłonu³, a potem śpiewa orację⁴
- po skończonej oracji czyta po cichu proroctwo i cykl się zamyka
- *AA* podczas czytania przez *X* lekcji stoją przy kredencji, a kiedy *X* schodzi do sedilli udają się tam razem z nim
- chór siedzi podczas lekcji a stoi podczas oracji
- kantorzy śpiewający
  - jeśli proroctwo poprzedza traktus to podchodzą do ambonki w trakcie jego trwania
  - jeśli proroctwa nie poprzedza traktus⁵ to podchodzą do ambonki pod koniec poprzedzającego proroctwa i stoją z poprzednim kantorem, który odchodzi od ambonki po oracji (stoją obok siebie podczas trwania oracji)

3 LITURGIA CHRZCIELNA

3.1 PROCESJA DO BAPTYSTERIUM

Rys. 1. Droga do chrzcielnicy

- po ostatniej oracji *X* z *C1* schodzi krótką drogą do sedilli, ściąga ornat i manipularz (pomaga *Z*⁶) i wkłada **fioletową kape** (pomaga *C2*)
- w międzyczasie:
  - kantorzy podejmują śpiew *Sicut Cervus*
  - *AA* odpalają akolitki od znicza
  - ☩ idzie po krzyż procesyjny
  - ☩ idzie do Paschału i go odpala⁷
- na znak *C1* formuje się procesja do chrzcielnicy:

³bo skłon jest zastępowany przez *Flectamus genua* oraz *Levate*, które także śpiewa *X*

⁴nie ma *Flectamus Genua*

⁵Kantyku nie ma tylko po pierwszym proroctwie

⁶Orant zostaje wyniesiony do zakrystii – na Mszy będzie używany ornat **czerwony**

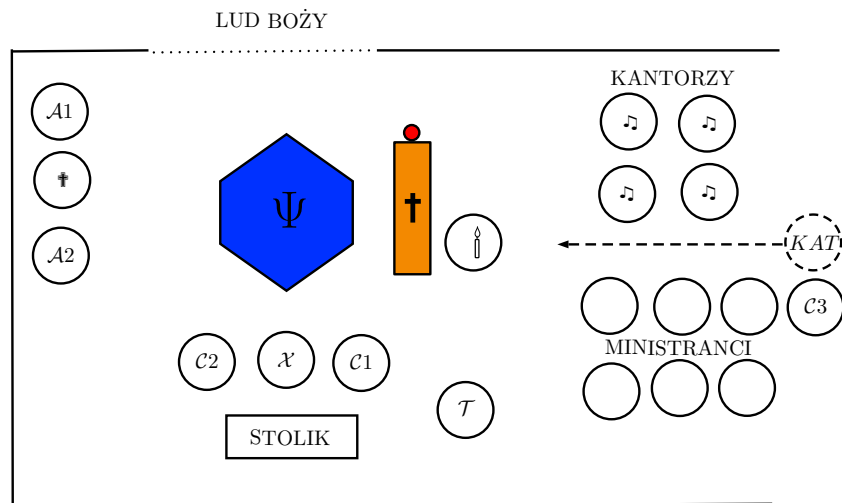
⁷Można to zrobić cieką, woskową świeczką od znicza

$C_2 \quad X \quad C_1$
 ministranci
 kantorzy
 $A_1 \quad \dagger \quad A_2$
 $C_3 \quad \ddagger$
 $\downarrow$

- procesja rusza na znak C_1 (patrz Rys. 1)

3.2 POŚWIĘCENIE WODY

- po dojściu do kraty:
  - ministranci funkcyjni wchodzą do baptysterium (patrz Rys. 2)
  - chór też wchodzi do baptysterium, ale głębiej (koło drzwi wejściowych)⁸ (patrz Rys. 2)
  - X , C_1 i C_2 stoją przed kratą (jeszcze nie patrz Rys. 2)
- X ściąga biret, podaje C_1 , ten odnosi i przynosi księgę z modlitwą. X czyta kantykt *Sicut Cervus* i czeka, aż chór skończy jego śpiewanie. Następnie odczytuje oracje (złożone ręce) i po jej skończeniu wchodzi do baptysterium (teraz patrz Rys. 2)

Rys. 2. Ustawienie przy chrzcielnicy, K oznacza kantorów, KAT oznacza katechumenów

- następuje poświęcenie wody chrzcielnej, C_1 i C_2 podtrzymują brzegi kapy i pomagają X podając odpowiednie rzeczy (oleje, ręcznik ...)
- po wszystkich modlitwach (patrz *Przebieg poświęcenia wody*) następuje zasypianie i okadzenie wody

3.3 CHRZEST

- X zmienia fioletową kapę i stułę na białą
- C_3 wprowadza do baptysterium katechumenów z chrzestnymi (stoją oni za ministrantami i kantorami)
- X rozpoczyna dialog z katechumenami
- po odpowiedziach na wszystkie pytania, X nad chrzcielnicą trzykrotnie polewa głowę dziecka lub dorosłego, wypowiadając formułę chrzcielną
- C_1 podaje X naczynie z Krzyżmem. X namaszcza ochrzczonych wypowiadając formułę i wyciera kciuk w watę
- następnie wręcza się białą szatę oraz płonącą świecę, wypowiadając przepisane formuły
- następnie X wypowiada formułę: *N., vade in pace...*

⁸Zostawiając przy tym miejsce dla chóru, który musi stać bliżej chrzcielnicy

3.4 BIERZMOWANIE

- kantorzy podejmują śpiew *O stwórcy Duchu Przyjdź*
- *X* w białej kapie z *C1*, *C2*, *C3* (bierze ze sobą kropidło), *A1*, *A2*, *†* i *†* (z Paschałem) udają się do kaplicy św. Iwa, oddają rewerencje ołtarzowi i zajmują swoje miejsca:
  - *X* siada na faldistorium
  - *C1C2* stoją po bokach *X*
  - *C3* odkłada kropidło na kredencje i staje niedaleko katechumena
  - *A1* i *A2* stoją przy kredencji, na której stawiają akolitki
  - *†* nie wchodzi do kaplicy ale stoi przed nią, po boku
  - *†* stawia Paschał na stojaku i przy nim stoi
- przyprowadza się kandydata do ołtarza (razem ze świadkiem), którzy klękają przed stopniem ołtarza po stronie epistoły
- po zakończeniu śpiewu następuje obrzęd bierzmowania (patrz *Bierzmowanie*)

3.5 PROCESJA DO OŁTARZA GŁÓWNEGO

- po skończonych obrzędach kantorzy niezwłocznie podejmują śpiew *Litanii do Wszystkich Świętych* ⁹
- *X* zmienia białą kapę na **fioletową**
- w międzyczasie formuje się procesja z powrotem do ołtarza głównego, w tym samym porządku co poprzednio (ministranci nie funkcyjni wychodzą zaraz po *AA* i *†*)
- po przybyciu do ołtarza:
  - *†* i *C3* odstawiają Paschał na swoje miejsce (czyli na stojak niedaleko stojaka na krzyż procesyjny) przy okazji go gasząc
  - *AA* idą do kredencji
  - *†* odkłada krzyż na stojak
  - reszta ministrantów idzie do chóru
  - *Z* odbiera od *X* kapę przy stopniach ołtarza i odnosi ją do zakrystii
  - *C1* i *C2* stoją po bokach *X*
- *X* kładzie się krzyżem na stopniach ołtarza, a wraz z nim klękają wszyscy ministranci (*C1* i *C2* po bokach *X*)
- na wezwanie *Peccatores...* wszyscy wstają, formuje się procesja ¹⁰ i wychodzi krótką drogą do zakrystii
- *X* ubiera **czerwony** ornat i manipularz, a ministranci ubierają koronkowe komże

trzeba kiedyś położyć poduszki na stopniach

3.6 PRZYGOTOWANIE MSZY

- jak ministranci są jeszcze przy chrzcielnicy
  - odstawić pulpit do kaplicy
  - ustawić relikwie, kwiaty
  - *zmienić sedille*
- jak ministranci są już w kaplicy
  - **zapalić 12 świec** (to zrobić jako pierwsze bo najdłużej zajmuje)
  - zdjąć **fioletową** zasłonę z antypendium ¹¹
  - odsłonić koronki

opcjonalnie

4 MSZA ŚWIĘTA

- po przebraniu się udajemy się procesyjnie do Ołtarza ¹² i rozpoczyna się Msza św.

⁹Wszystkie wezwania są śpiewane podwójnie

¹⁰nikt nie trzyma nic w rękach, a ksiądz idzie w samej albie

¹¹Tylko jeśli ludzie mogą oglądać tą zmianę

¹²Nawet jeśli wiąż jest śpiewana *Litania*

- wyznaczone osoby udają się do chrzcielnicy i do kaplicy św. Iwa i tam sprzątają
- podczas pierwszego okadzenia *A1* nie musi Mszału zabierać z Ołtarza, bo ten jest na stoliku, ale trzeba go po okadzeniu ustawić na ołtarz
- *AA* na *Gloria* dzwonią dzwonkami; w tym czasie w sygnaturkę uderza *T* i *Z*; dzwoni się do skończenia *Gloria* przez *X*

5 DODATEK

5.1 PRZEBIEG POŚWIĘCENIA WODY

1. *Dominus Vobiscum* i Oracja o. (przed wejściem) (złożone ręce)
2. *Dominus Vobiscum* i Oracja 1. (złożone ręce)
3. Prefacja do słów *Sumat unigeniti tui gratiam de Spiritu Sancto*
4. Celebrans kreśli znak krzyża ☩ na wodzie
5. Wyciera ręce
6. Kontynuuje modlitwę
7. Na *Sit haec* kładzie rękę na powierzchni wody
8. Wyciera rękę
9. Kreśli znaki krzyża ☩ nad wodą na słowa *Per Deum vivum ...*
10. Wylewa wodę na cztery strony świata po słowach ... *super te ferebatur* 3 1
2 4
11. Kreśli znak krzyża nad wodą na *Benedico te*
12. Po zmianie głosu na *recto tono* na słowa *tu benignus aspira* trzy razy dmucha do wody na kształt krzyża
13. W tym czasie ceremoniarz podaje Paschał
14. Na słowa *Descendat in hanc* trzy razy wkłada Paschał do wody i śpiewa ¹³
15. *X* trzy razy dmucha do wody w kształcie litery Ψ i kontynuuje *Totamque ... effectum*
16. Wyciągamy Paschał z wody i kończymy święcenie wody (... *per ignem.*)
17. Po *Amen* nabiera się wody do pokropienia
18. Następnie *C1* przynosi do chrzcielnicy tackę z olejami świętymi i wręcza *X* (z pocałunkiem) odpowiednie ampułki. *X*, wypowiadając słowa przepisane w księdze po kolei:
  - wlewa olej katechumenów
  - wlewa krzyżmo
  - wlewa oba
19. Następnie miesza wodę ręką lub przy pomocy łyżeczki
20. Później myje i wyciera ręce ¹⁴

¹³Wkłada Paschał coraz głębiej

¹⁴W razie potrzeby wykorzystuje sól, watę i miękisz chleba, które później należy spalić. Wodę z tej ablucji wlewa się do sacrarium.

5.2 BIERZMOWANIE

- księgę z modlitwami trzyma *C1*, a *C2* podtrzymuje kapę jeśli trzeba; *A1* i *A2* stoją z boku przy kredencji
- *X* odmawia modlitwę zwracając się do kandydatów *Spiritus Sanctus superveniat...*
- *X* czyni znak Krzyża Świętego mówiąc *Adjutorium nostrum...* a następnie kontynuowany jest krótki dialog
- *X* wyciąga ręce nad przystępującymi do bierzmowania i mówi *Oremus. Omnipotens sempiterna Deus...*
- przystępujący do sakramentu klęka przed *X*. Świadek kładzie rękę na prawym ramieniu bierzmowanego.
- *A1* podchodzi do *X* z Krzyżem Świętym
- *X* kładzie prawą rękę na głowie bierzmowanego i palcem umoczonym w Krzyżmie Świętym robi znak krzyż a na czole, mówiąc *Signo te signo...*
- *X* uderza lekko w policzek bierzmowanego, mówiąc *Pax tecum*
- kandydat wraca na swoje wcześniejsze miejsce i stoi
- *A1* odbiera Krzyżmo, a *A2* podchodzi z czymś do wytarcia palców ¹⁵; później wracają do kredencji
- gdy *X* namaści wszystkich kandydatów, śpiewa się antyfonę *Confirma hoc, Deus...*
- powtarza się antyfonę, a następnie *X* zwrócony do ołtarza śpiewa *Ostende nobis, Domine...*, a następnie *Oremus. Deus, qui Apostolis tuis...*
- *X* mówi *Ecce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum*
- na końcu *X* błogosławi bierzmowanych *Bene + dicat vos Dominus ex Sion...*

6 UWAGI

- można zrobić jakieś święcenie ognia przed prorocstwami tak aby ludzie oświetlali kościół i mieć jakąś namiastkę Wigilii Paschalnej
- na poświęcenie wody ludzie **muszą mieć zapalne świece**
- zapytać księdza czy będzie aspersion (czy to humanitarne?)
- ziomek do chrztu musi siedzieć za kratą aż do ochrzczenia – trzeba mu przygotować jakieś krzesło i klęcznik
- na chrzest dorosłego ksiądz ubiera fioletową kapę (patrz Nowowiejski)

raczej odpada

Będzie aspersion dla najbliższych stojących osób

jednak raczej nie bo będzie to słabo wyglądało. Poza tym ziomek normalnie chodził na Msze Św. na piasku więc czemu nagle nie może w nim być

¹⁵najpewniej wata